

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
АЕКС-МАРСЕЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (AMU)
ПАН'ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У БРАТИСЛАВІ
ПРОФСПІЛКА ВИЩОЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ

Aix*Marseille
université
Socialement engagée

PANEURÓPSKA
VYSOKÁ ŠKOLA

У ПОШУКУ НОВИХ СЕНСІВ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО СВІТУ. ПОВОЄННИЙ ДІАЛОГ КУЛЬТУР

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(м. Київ, 2 – 3 лютого 2023 року)

SEARCHING FOR THE NEW MEANINGS OF THE POLYCULTURAL WORLD. POST-WAR DIALOGUE OF CULTURES

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
(Ukraine, Kyiv, 2023 February 2–3)

Редакційна колегія:

- Копієвська О. Р.*, в.о. ректора НАКККіМ, доктор культурології, професор, заслужений працівник освіти України;
Денисюк Ж. З., в.о. проректора з наукової роботи та міжнародних зв'язків НАКККіМ;
Добровольська В. В., в.о. завідувачка кафедри артменеджменту та івент-технологій НАКККіМ, професор;
Дячук В. П., доцент кафедри артменеджменту та івент-технологій НАКККіМ, заслужений працівник культури України;
Бугайова О. І., кандидат філологічних наук, начальник відділу наукової та редакційно-видавничої діяльності НАКККіМ.

Модератори конференції:

- Добровольська Вікторія Василівна;*
Рева Тетяна Сергіївна;
Святненко Анна Василівна;
Філіна Тетяна Вікторівна;
Хіміч Ярослава Олегівна;
Шевченко Наталя Олександрівна.

Синхронний переклад:

- Земляна Олександра Володимирівна.*

У пошуку нових сенсів полікультурного світу. Повоєнний діалог культур : матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. (Київ, 2–3 лютого 2023 р.) / упоряд. В. П. Дячук. Київ : НАКККіМ, 2023. 236 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «У пошуку нових сенсів полікультурного світу. Повоєнний діалог культур», проведеної Національною академією керівних кадрів культури і мистецтв (Україна) у співпраці з Аекс-Марсельським університетом (АМУ, Франція), Пан'європейським університетом у Братиславі та Профспілками вищої освіти Польщі.

Автори статей відповідають за правдивість викладеного матеріалу, достовірність цитування джерел і посилань на них. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Тези подаються в авторській редакції.

ЗМІСТ

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ	9
-------------------------------------	---

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ	10
---------------------------------	----

ПЛЕНАРНІ ВИСТУПИ

Stanislav Benčíč. The role of media in museum management in international cultural tourism.....	12
--	----

Alexis Nuselovici (Nouss). Le rôle de la culture dans la guerre	15
--	----

Копієвська О. Р. Культурні практики як стратегії детравматизації вітчизняного соціуму в умовах російсько-української війни.....	18
--	----

Дячук В. П. Культура – колективне програмування думок	20
--	----

Добровольська В. В. Формування суспільного інформаційного образу закладів культури у соціальних мережах	25
--	----

Борінштейн Є. Р. Соціокультурні складові російської агресії.....	29
---	----

Вєденєєв Д. В. Новітні напрями (технології) інформаційно-гуманітарного протиборства	31
--	----

Тодорова О. В. Національні українські цінності, інновації і креатив у корпоративних комунікаціях сучасного бізнесу	34
---	----

СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ

Секція 1. НОВІ ФОРМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ КУЛЬТУРНИХ ІНСТИТУЦІЙ

Гамалія К. М., Артеменко Є. О. Нова концепція діяльності музею як феномен та гарантія національної безпеки України.....	43
--	----

Овчарук О. В. Функції сучасних культурних інституцій у збереженні національної культурної пам'яті	46
--	----

Шершова Т. В. Культура та політика: багатоманітність зв'язків ...	49
Головач Н. М. Трансформація соціокультурних інститутів у сучасному культурному просторі	51
Плецан Х. В. Тенденції розвитку синергетичної взаємодії діяльності державних інституцій та секторів креативних індустрій	54
Churkina V. H., Voronina H. L. Public art: public space filled with meaning	59
Батан Я. В. Культура в умовах трансформування: досвід Черкаського БІКІЦ.....	62
Світлицька В. Р. Екофемінізм. Зв'язок жінки й природи в українській культурі.....	64
Войцях Н. П. Практики оновлення історико-культурної пам'яті в сучасному урбаністичному просторі.....	67
Кудлай В. О. Діджиталізація бібліотеки закладу вищої освіти в умовах вимушеного переміщення.....	69
Збанацька О. М. Сучасні підходи до організації інформаційно-пошукових систем культурних інституцій	71
Терентьев С. О. Сучасні технологічні підходи до інформаційно-комунікаційного забезпечення	74
Ржечицька С. А. Якість вищої освіти в нормативно-правовому аспекті	76
Думанський Н. О. Міжнародний досвід каталогізації бібліотечних ресурсів.....	79

Секція 2. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ПРОТИДІЇ ЕКЗИСТЕНЦІЙНИМ ЗАГРОЗАМ ПОВОЄННОГО ПОЛІКУЛЬТУРНОГО СВІТУ

Осійський Ю. О. Сучасне бачення актуальності дотримання посту через досвід стародавньої Церкви як стратегії протидії екзистенційним загрозам повоєнного полікультурного світу.....	82
Рибаченко В. Ф. Проблема стратегічної протидії екзистенційним загрозам	85
Чередник Л. А. Українські масмедіа та їх роль під час російсько-української війни.....	89
Солярська-Комарчук І. О. Дослідження неконформізму	

як важлива складова стратегії сучасного українського мистецтвознавства	94
Бойко Н. В. Цифрова культура, інформаційна культура – тотожність та відмінність понять у новому соціокультурному просторі	97
Паламаренко В. Ю. Роль культурно-дозвіллевих центрів у сфері створення нових культурних послуг у повоєнний період	100
Івашкевич О. В. Просування українського книжкового контенту в міжнародному інформаційному просторі в сучасних умовах інформаційної та військової загрози.....	102
Сахарова М. П. Інформаційно-комунікаційні стратегії публічних бібліотек України: відповіді на виклики	106
Бугайов М. В. Cultural question: kinder or cyber	109
Неліпович Д. О., Петінова О. Б. Пропаганда – зброя ворога у війні 2022 (на матеріалах соціологічного дослідження)	111
Самчук Л. С., Настаченко Д. В. Кіберпростір як результат віртуалізації.....	115
Лукава Д. В. Микола Леонтович, Василь Верховинець, Кирило Стеценко: ефективні методики навчання музики та співу.....	118
Васильченко Л. Л. Патріотичне виховання як складова діяльності бібліотечних закладів	120
Добровольська В. В., Пугач Л. Ю. Бібліотечна адвокаційна діяльність – один із напрямів інноваційних змін у бібліотеці	122
Тишкевич О. В. Українські письменники, митці та політичні діячі на сторінках газети «Село» (1909–1910).....	125

Секція 3. СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН ГЛОБАЛЬНОГО КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ

Афоніна О. С. Балетне мистецтво України в діалозі культур.....	127
Ареф'єва Є. Ю. Електронна музика в екологічному вимірі	128
Ареф'єва А. Ю. Авангардний синтез мистецтв у сценографії ...	132
Dadíková Natália. Marketing communication strategies of the Slovak National Theatre with the children and teenagers	136

Doare Jana. Diachronic Analyses of Humor as a Cultural Heritage Phenomenon	139
Копієвський Р. П. Феномен окопної творчості	142
Križan Adam. The History of Theatre Art and the Marketing Activities of the Theatre Institute in Bratislava.....	145
Лоцман Р. О. Реалізація арт-волонтерських проєктів в умовах війни	148
Савчин Л. М. Хореографічні традиції в освіті у контексті вимог духовного відродження України.....	150
Соколенко Н. Мистецькі практики українського театру в дореволюційний період та у викликах сьогодення	152
Соколюк С. М. Деякі аспекти підготовки широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України в Криму (2003–2008 рр.) з використанням інформаційно-комунікаційних технологій	155

Секція 4. ДОМІНАНТА ПРАКСЕОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ

Лісеєнко О. В. Зрушення у сфері культурних практик населення України.....	163
Холявко Н. І. Вектори впливу закладів вищої освіти на сталий розвиток країни.....	165
Белофастова Т. Ю. Праксеологічні засади формування готовності бакалаврів з реклами та зв'язків з громадськістю до діяльності у соціокультурній сфері	170
Зеленська Л. М. Праксеологічний підхід до професійної підготовки менеджерів соціокультурної діяльності.....	172
Кундеревич О. В. Комунікативні стратегії та ресурси кооперативної комунікації в умовах криз	174
Хіміч Я. О. Публічні бібліотеки у промоції цифрової культури та медіаграмотності	176
Шевченко Н. О. Обрядові свята українців як практики когнітивного картування.....	179
Філіна Т. В. Забезпечення культурних потреб національних меншин та корінних народів у сучасній Україні.....	182
Тишкевич К. І. Міжнародна співпраця бібліотек як успішний	

дослід міжкультурної комунікації.....	185
Васильєва Л. Ю. Маркетингова діяльність як один із різновидів праксеологічних процесів сучасної соціокультурної сфери	187
Паянок Н. В. Всеукраїнські соціологічні дослідження бібліотек України для юнацтва / молоді як відображення відмінного практичного застосування.....	189

Секція 5. ІННОВАЦІЙНИЙ КУЛЬТУРНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ СПАДЩИНИ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Врайт Г. Я. Соціальні мережі як інструмент сучасного мистецтва	193
Воробйова Н. П. Інклюзивні інновацій у креативній економіці.....	195
Кравченко А. І. Перспективи культурного менеджменту: інтернет інформації чи інтернет цінностей?	199
Святненко А. В. Писанка як культурний символ України	201
Сафонова І. Г. Conceptual Elucidation of the Crosses Production in the Eleventh – Beginning of the Sixteenth Century.....	204
Делієва Н. В. Імерсивні виставки як інноваційна форма підтримки культури та поширення культурних надбань	206
Погребнюк Я. В. Документаційне забезпечення культурно-мистецького проекту на прикладі «Українська лялька-мотанка в різних країнах світу».....	209
Мазуркевич О. П. Комунікативна культура у сфері культурного і мистецького менеджменту.....	211
Гончарова О. М. Кінні перегони як масові видовища Античного Риму в культурологічному дискурсі	213
Вялова Л. А. Театр у системі забезпечення культурних потреб людини	221
Соколовський М. А. Польська спільнота в Україні як приклад збереження національної ідентичності.....	223
Борисенко Ю. С. Перспективи подальшого розвитку культурно-дозвілєвого напрямку роботи музеїв просто	

неба в Україні.....	226
Гавеля О. М. Групова арт-терапія: культурні практики та арт-терапевтичні техніки роботи з груповими процесами та тімбілдингом	228
Бекіров У. Р. Національний мелос у репертуарних збірниках кримськотатарських композиторів.....	231
Бойко В. І. Упровадження інноваційних інструментів і методів в управління закладами соціокультурної сфери	233

Кравченко Анастасія Ігорівна
доцент кафедри культурології та міжкультурних
комунікацій НАКККіМ, м. Київ, Україна
Керівник філії Науково-дослідного інституту
українознавства, м. Регензбург, Німеччина
akravchenko@dakkkim.edu.ua
orcid.org/0000-0001-6706-7937

Перспективи культурного менеджменту: інтернет інформації чи інтернет цінностей?

В умовах розвитку інформаційного суспільства особливого значення набуває дослідження технологій арт-блокчейну та NFT як нового медіажанру крипто-арту. Сьогодні наукова дискусія щодо інтермедіального контексту творення дигітального дискурсу художньої культури потребує охоплення широкого кола питань. Вони пов'язані з розкриттям теоретичних і практичних аспектів взаємодії візуальних, аудіальних, кінетичних, програмних кодів і текстів у просторі цифрової культури. Крім того, важливою видається проблематика осмислення не тільки семіотичних аспектів конструювання блокчейнізованих текстів, але й соціокультурних передумов та наслідків їх появи.

Стрімке розширення ринку цифрової продукції засвідчує значні перспективи і, разом з тим, ризики. Адже нові технології й тренди, що скеровуються маркетинговими стратегіями розвитку метавсесвіту, призводять не тільки до нівелювання граней між масовою та елітарною культурою (принаймні, для пересічного споживача), але й наближають ситуацію, коли традиційні способи споживання культури (у offline форматі) можуть стати розкішшю у майбутньому.

Відтак, сьогодні одним із завдань арт-менеджменту культурно-мистецької спадщини є її збереження за допомоги усіх можливих кейсів. Зокрема, й інноваційних практик, що активно залучають розповсюджені нині дигітальні інструменти культуротворення, які є винятково актуальними в умовах гібридних загроз та воєнних інтервенцій (подібних до тих, що зараз переживає Україна). Тому на нашу думку, як наукові рефлексії, так і практичні кроки менеджерів культури мають бути спрямовані на вирішення питань експонування та оцифрування творів мистецтва України (у т.ч. за допомоги технологій блокчейну), а також проблем крипто-колекціонування, що орієнтовані на збереження і водночас популяризацію національних цінностей. Останнє включає розгалужені аспекти, пов'язані зі специфікою створення, відтворення, розповсюдження, публічного доступу, використання, продажу дигітальних або дигіталізованих культурних зразків (що потребує, серед іншого, й законодавчого унормування).

Тож, менеджерські кейси освоєння віртуального простору нової, метахудожньої реальності повинні спиратися на відповідні бізнес-

моделі та розуміння ринку цифрових активів. Нерідко, з огляду на поняття і класифікацію цифрових прав (авторства, власності, користування, продажу, перепродажу тощо), такі моделі можуть виходити за межі класичних практик (приміром, музейних або шоу-бізнесових).

Крім того, в контексті зазначеного вище, важливим завданням арт-менеджменту є впровадження стратегій «перетворення» інтернету інформації на інтернет цінностей засобами доступного їм інструментарію у сегменті культурних індустрій. Особливо для сьогочасної України необхідним є донесення світу національних культурних і соціальних наративів з використанням цифрових способів і каналів їх розповсюдження. Тим паче, що нині сучасні технології (приміром, арт-блокчейн) розкривають нові можливості у сфері крипто-арту. Вони здатні слугувати не тільки створенню комерційних одноденних PR-акцій, але й реалізації у дигітальному просторі вагомих, з точки зору соціокультурного значення, проєктів. У наш буремний час, коли для багатьох споживачів цифрової продукції на перший план виходить не проблематика хайпу і розваги, а рецепція культурних і соціальних меседжів з високим коефіцієнтом смислового навантаження, використання цифрових технологій набуває нових обертонів.

Якщо звернутися до арт-блокчейну та NFT, то проаналізувавши ринок цієї цифрової продукції можна зауважити, що на фоні комплексних можливостей організації NFT-проєктів потужними тех- і медіа-корпораціями, часто спорадичні зусилля окремих блокчейн-митців (або, навіть, культурних установ) є недостатніми, з точки зору арт-менеджменту та маркетингу. Прикладом слугують, з одного боку, такі масштабні ініціативи як колекція з 10 тисяч NFT на тему FIFA World Cup, що випускається Coca-Cola і Cryptocom. Або ж вихід автовиробника Porsche у метавесвіт з фірмовою колекцією NFT (на основі цифрових зображень авто) чи колаборація CryptoPunks та відомого ювелірного бренду Tiffany & Co, що дає змогу придбати не тільки піксельну NFT-колекцію з зображеннями мавпочок, але й коштовні прикраси у відповідному «мавпячому» дизайні. Ще далі йде корпорація Meta Platforms, Inc., яка у галузі соціальних медіа (на базі Facebook) розвиває проєкт метавесвіту – простору віртуальної доповненої реальності, що однак зможе взаємодіяти з реальним світом та використовуватися як для розваги (мистецтво, ігри, створення власного 3D-аватара), так і професійних потреб (ділові зустрічі, конференції, сервіси).

Навіть, на цих кількох прикладах можна побачити, що крипто-арт, зокрема і NFT на базі блокчейн-технологій, займають важливе місце у дигітальному просторі креативних індустрій. Однак з іншого боку, крім суто комерційної NFT-продукції великих корпорацій, які повсякчас посилюють інформаційний тиск на споживачів засобами реклами, існує й сегмент тих NFT-проєктів, що несуть інше семантичне навантаження – гуманітарне, соціальне.

Згадаємо, приміром, NFT на тему антиковідних протестів в Китаї (листопад 2022 р.), а саме колекції «Silent Speech» та «Blank Paper Movement», що були розміщені на цифрових платформах та стали символом боротьби за базові права людини і громадянського суспільства (NFT із зображеннями мітингарів, закривавлених масок, меморіальних свічок, білих аркушів паперу тощо). Або ж звернемо увагу на ініціативи менеджменту українських музеїв, що у 2022 році створили і розмістили на цифрових аукціонах кілька NFT-колекцій з благодійною метою (переважно, це були NFT художніх творів з музейних фондів). Серед них, Національний художній музей України, Харківський художній музей, Національний музей імені Андрея Шептицького, що у такий спосіб опікувалися проблемами культурної спадщини України у період війни, оцифрування фондів, відбудови постраждалих музеїв, посилення безпеки, збереження робочих місць, популяризації українського мистецтва серед шанувальників та крипто-колекціонерів, залучення молоді тощо.

Безсумнівно, порівнюючи зазначені національні NFT-проекти з цифровою продукцією технологічних гігантів (за формальними характеристиками, такими як ареал розповсюдження), маємо констатувати їх локальне значення, що однак не применшує їх соціокультурної ваги. Адже появу перших українських NFT-колекцій у дигітальному сегменті художньої культури можна вважати елітарними акціями з огляду на: високу мету їх створення (з відповідними гуманітарними наративами), використаний високохудожній матеріал (з доданими конотаціями у цифровому інваріанті) та стратифікацію цільової аудиторії, яку вони охопили.

Враховуючи вищевказане, а також успішність NFT-проектів, що спрямовані на збереження та популяризацію в світі української культурної спадщини, вважаємо перспективним і необхідним подальше розгортання подібних ініціатив за підтримки професійних арт-менеджерів, що здатні організовувати ефективні колаборації та спроможні забезпечити фахову аналітику цифрового ринку, вибір цифрових платформ експонування та продажу художніх NFT, спеціалізовану технічну підтримку (в т.ч. кібербезпеку), юридичний супровід (цифрові права) та медійний розголос.

Святненко Анна Василівна

*кандидат історичних наук, доцент кафедри
артменеджменту та івент-технологій НАКККіМ, м. Київ
sannaaa@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-5337-5656>*

Писанка як культурний символ України

У часи важких випробувань збереження і відродження народного мистецтва набуває неабиякого значення, розглядається й усвідомлю-